

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Dorota Rysińska

po rozpoznaniu z urzędu

w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 lipca 2017 r.

sprawy **M.M.**,

w przedmiocie zbadania podstaw wznowienia postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt II AKa (...),

p o s t a n o w i ł

**nie stwierdzić podstaw do wznowienia postępowania
z urzędu.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o wznowienie postępowania z urzędu z dnia 23 czerwca 2017 r. pochodzący od obrońcy skazanego M.M., w którym wskazano na zasadność wznowienia z urzędu postępowania zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt III K (...). Jako uchybienie uzasadniające wznowienie postępowania z urzędu na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. obrońca skazanego wskazał okoliczność, że jedna z kar, o połączeniu których rozstrzygał Sąd Okręgowy w B. wymienionym wyżej wyrokiem, została orzeczona wyrokiem sądu szczególnego, mianowicie wyrokiem Sądu (...) Okręgu Wojskowego w W. z dnia 14

grudnia 1990 r., sygn. akt SO (...). Obrońca skazanego zauważył, że ponieważ kara orzeczona wyrokiem Sądu (...) Okręgu Wojskowego w W. była najsurowszą spośród kar, o połączeniu których rozstrzygał Sąd Okręgowy, stosownie do brzmienia art. 569 § 3 k.p.k., sądem właściwym do orzekania w przedmiocie połączenia był Wojskowy Sąd Garnizonowy w W., a zatem miało miejsce uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 3 k.p.k., będące podstawą wznowienia postępowania z urzędu. W konkluzji, autor wniosku wniósł o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, oraz o uchylenie: pkt 4 wyroku łącznego Sądu Okręgowego, tj. w części orzekającej o umorzeniu postępowania w zakresie objęcia wyrokiem łącznym kary orzeczonej wyrokiem Sądu (...) Okręgu Wojskowego w W., wyroku Sądu Apelacyjnego w zakresie utrzymującym w mocy pkt 4 wyroku Sądu Okręgowego oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2017 r. sygn. akt IV K.K. 383/16, którym oddalono kasację od wymienionego wyroku Sądu Apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sąd Najwyższy nie stwierdził sygnalizowanej we wniosku obrońcy skazanego bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Wobec niestwierdzenia także innych uchybień z art. 439 § 1 k.p.k., brak jest w sprawie podstaw do wznowienia postępowania z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k.

Zanim przyjdzie odnieść się do merytorycznej warstwy niniejszej sprawy, konieczne jest poczynienie kilku uwag natury proceduralnej. Jak wiadomo, uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k. nie mogą być podstawą wznowienia postępowania na wniosek strony, a jedynie z urzędu – takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05 (OSNKW 2005, nr 6, poz. 48). W takim stanie rzeczy wniosek obrońcy skazanego M.M. z dnia 23 czerwca 2017 r. nie może być traktowane jako wniosek o wznowienie postępowania, w rozumieniu, jakie temu terminowi nadaje obowiązujący k.p.k. w przepisach art. 540 i n. Przez wniosek o wznowienie postępowania rozumie się bowiem czynność strony inicjującą postępowanie w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, tj. postępowanie uregulowane przepisami art. 540 i n. k.p.k. Tymczasem wznowienie postępowania w związku ze stwierdzeniem

uchybień określonego w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić – jak już wskazano – tylko z urzędu i ewentualne pismo adresowane do organu procesowego, a zwracające uwagę na zasadność wznowienia postępowania z powodu wystąpienia takiego uchybień, nie może być w żadnym razie traktowane jako wniosek o wznowienie postępowania. W szczególności pismo takie nie inicjuje procedury przewidzianej w art. 540 i n. k.p.k. Winno ono być traktowane jedynie jako sygnalizacja wystąpienia pewnych okoliczności istotnych procesowo. W związku z powyższym, po zbadaniu zasadności twierdzeń podniesionych w tego rodzaju piśmie, nieprawidłowe byłoby wydawanie orzeczenia „w przedmiocie wniosku o wznowienie z urzędu”, i to niezależnie od tego, czy miałyby to być jego „uwzględnienie”, „nieuwzględnienie”, czy nawet „pozostawienie bez rozpoznania” wobec stwierdzenia jego niedopuszczalności. Niemożliwe jest wszak orzekanie w przedmiocie wniosku, który nie zaistniał skutecznie, jako inicjujący procedurę przewidzianą przez przepisy procesowe.

Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy, wobec skierowania pisma obrońcy skazanego M.M. na posiedzenie, stanął wobec konieczności nadania niniejszej sprawie niezbędnych ram proceduralnych. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał za zasadne wydanie postanowienia rozstrzygającego w kwestii, która była przedmiotem posiedzenia, tj. w przedmiocie zbadania podstaw do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt II AKa (...). Wobec braku uchybień z art. 439 § 1 k.p.k. (o czym niżej), rozstrzygnięcie przybrało więc postać postanowienia o niestwierdzeniu podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

Przechodząc do merytorycznej warstwy przedmiotowej sprawy, tj. wystąpienia uchybień z art. 439 § 1 pkt 3 k.p.k. wskazanego w piśmie obrońcy, stwierdzić należy, że oparty został on na założeniu, że sądem właściwym do rozstrzygnięcia w przedmiocie połączenia kar orzeczonych względem skazanego M.M. *de iure* nie był Sąd Okręgowy w B., lecz sąd szczególny, a konkretnie Wojskowy Sąd Garnizonowy w W.. Sąd Najwyższy zajął w tej kwestii stanowisko odmienne, co doprowadziło do wniosku, że w sprawie brak podstawy do wznowienia postępowania z urzędu.

Kluczową w sprawie okolicznością jest to, że kara 25 lat pozbawienia wolności orzeczona przez Sąd (...) Okręgu Wojskowego w W. nie pozostawała w zbiegu z pozostałymi karami, w przedmiocie połączenia których orzekał Sąd Okręgowy w B.. Znalazło to jasny wyraz w treści wyroku łącznego, którego pkt 4 rozstrzyga o umorzeniu postępowania w przedmiocie objęcia tej kary karą łączną. Tymczasem przepis art. 569 § 3 k.p.k. stanowi: *„W razie zbiegu wyroków sądu powszechnego i szczególnego, o karze łącznej orzeka ten z sądów, który wymierzył karę surowszą podlegającą łączeniu.”* I chociaż trafnie wskazuje obrońca, że w orzecznictwie sądowym dotyczącym stosowania art. 569 § 2 k.p.k. przyjmowano, że dla określenia właściwości sądu do wydania wyroku łącznego miarodajne jest nie to, które z kar orzeczonych poszczególnymi wyrokami podlegają połączeniu, lecz to, wyroki których sądów badane są przez sąd przez pryzmat spełnienia warunków określonych w art. 85 i n. k.k. (wyrok SN z dnia 17 marca 2010 r., IV KK 271/09, OSNKW 2019, nr 7, poz. 64), to na gruncie przepisu art. 569 § 3 k.p.k. ustawodawca wyraźnie mówi o przypadku zbiegu kar orzeczonych przez sąd powszechny i kar orzeczonych przez sąd szczególny. W niniejszej sprawie taki zbieg nie miał miejsca i kara 25 lat pozbawienia wolności orzeczona przez Sąd (...) Okręgu Wojskowego w W. nie podlegała łączeniu z pozostałymi karami. W konsekwencji brak było podstaw do przyjęcia, że sądem właściwym do orzekania w tym przedmiocie był sąd wyznaczony przez art. 569 § 3 k.p.k. Sądem właściwym był zatem sąd wyznaczony wg normy art. 569 § 1 k.p.k., czyli Sąd Okręgowy w B., co oznacza, że w sprawie nie naruszono przepisów o właściwości rzeczowej i nie na podstaw do stwierdzenia uchybienia określonego w art. 439 § pkt 3 k.p.k.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.